

Camí Vell de Núria

Ruta senderista
pel Parc Natural
de les Capçaleres
del Ter i del Freser

Parc Natural
de les Capçaleres
del Ter i del Freser

Generalitat
de Catalunya

Aquesta **ruta mil·lenària** permet accedir al **santuari de Núria** per un **camí empedrat** que transcorre entre profundes **gorges, salts d'aigua** espectaculars, **cingles** impressionants i densos **bosc**s, seguint els passos d'**antics pastors i romeus**. La ruta comença a la **plaça del Raig de Queralbs**. Caminem per un **bosc mixt ombrívol**, on predominen **freixes, avellaners, moixeres i roures**. Passada la **font de la Ruïra**, el camí s'enfila per bosquines, travessa una zona de tarteres i flanqueja una cinglera. Després de creuar el **pont de Cremal**, ens endinsem en les **gorges de Núria** per un camí serpentejant que ressegueix el riu, acompanyat de salts d'aigua com el del **Sastre** i el de la **Cua de Cavall**. Creuem de nou el riu i pugem fins a la **Creu d'en Riba**, des d'on es despleguen davant nostre l'**estany i el santuari de Núria**. Tornem al punt de partida amb el **tren cremallera** fins a Queralbs.

Com arribar?

Track de la ruta

estacionament
gratuït
30 places

DADES TÈCNIQUES

distància total
7,7 km

dificultat (SENDIF)
exigent

desnivell
positiu/negatiu
932 m

passos equipats
no

temps total
estimat
3h 45'

època any
primavera, estiu i tardor

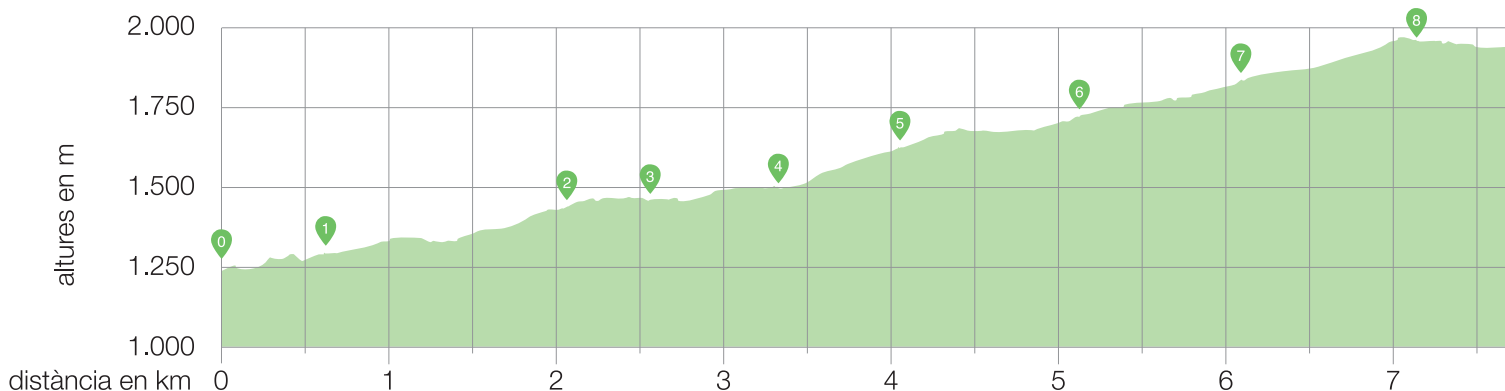
tipus de ruta
anada i tornada

senyalització
estaques i pintura groga, blanca i vermella

Declarat el 2015, aquest parc natural està **situat al Pirineu oriental** i té una superfície de 14.500 ha, dins de la **comarca del Ripollès**. Amb **cims que assoleixen els 3.000 m** pràcticament, defineix un **espai natural singular**, exemple típic de l'**alta muntanya pirinenca** que davalla envers el **Mediterrani**. Té una rellevància especial pel seu **patrimoni natural i cultural immaterial**. La **ramaderia** hi ha estat l'**activitat tradicional** des de temps immemorials i, encara avui, contribueix a modelar el paisatge i la distribució de la cobertura vegetal.

PERFIL ALTITUDINAL

MAPA TOPOGRÀFIC

0 Plaça del Raig de Queralbs.
Punt d'inici (1.203 m)

Plaça situada a l'entrada del nucli urbà de Queralbs. A l'extrem de la plaça hi ha el raig (salt d'aigua) que dona nom tant a la plaça com a la font, situada a pocs metres. Just on comença el camí Vell hi ha diversos elements de senyalització i panells informatius. Comencem la ruta per la pujada de Cal Perico.

1 Bosc de Queralbs.
Boscos caducifolis plens de vida (1.287 m)

La vegetació dels entorns del poble de Queralbs, situat entre els 1.000 i els 1.600 metres d'altitud, es caracteritza per boscos caducifolis propis de l'estatge montà, amb presència de freixes, bedolls, trèmols, moixeres de guilla i, sobretot, roures de fulla gran. Aquests boscos frondosos són l'hàbitat ideal per al senglar, la guineu, el teixó, la mallerenga carbonera i el gaig, entre moltes altres espècies de fauna que hi troben refugi i aliment. També hi abunden els avellaners, que s'estenen pels antics camps feixats abandonats i que, tradicionalment, es plantaven a les vores dels camps i camins per aprofitar-ne les branques fortes i flexibles i destinar-les a la fabricació de bastons, mànecs per a eines i pals de suport. Cal destacar, però, que els avellaners silvestres són poc productius, raó per la qual les avellanes no s'aprofitaven per al consum humà.

2 Tartera del Corbell. Adaptar-se a les pedres: vida a les tarteres (1.439 m)

Als peus dels vessants més escarpats s'hi formen acumulacions de roques anomenades *tarters* o *tarteres*, despreses principalment per l'acció de l'aigua i del gel. Podríem pensar que en aquests espais aparentment caòtics no hi ha cap mena de vida, però algunes espècies hi troben un hàbitat segur. És el cas, per exemple, de diverses plantes, com ara els matafocs (*Sempervivum sp.*) i els andròsaces (*Androsace sp.*), ambdós gèneres caracteritzats per fulles petites, ovalades i crasses que formen unes rosetes. Aquesta adaptació els permet de sobreviure en condicions d'absència d'aigua i temperatures extremes. Pel que fa a la fauna, algunes espècies, com ara el talpó de tartera (*Chionomys nivalis*) i l'escurçó pirinenc (*Vipera aspis*), també han fet de les pedres dels tarters el seu hàbitat.

3 Balma de Sant Pau.
Gneis de Núria, el sòcol de Catalunya (1.460 m)

Tancant el fons de la vall de Queralbs, s'alça vertiginós un gran rocam. Segons els registres radiomètrics, són les roques més antigues que afloren a Catalunya, amb una edat que supera els 560 milions d'anys. El seu origen es troba en un gran dom granític que es va refredar lentament a les profunditats de la Terra i que, posteriorment, es va metamorfitzar en una roca nova, el gneis, a causa de la pressió i temperatura generades durant l'orogènesi herciniana, fa uns 300 milions d'anys. L'aixecament dels Pirineus, que es va produir fa 60-30 milions d'anys, va fer emergir des de les profunditats de la Terra aquest gran dom de gneis. Durant els següents 30 milions d'anys, el gel i l'aigua van anar erosionant aquest gran dom de gneis fins a donar-li la seva forma actual, caracteritzada per desenes d'agulles inexpugnables.

4 El pont de Cremal

Gorges de Núria (1.495 m)

Per accedir a les capçaleres del riu de Núria, cal travessar el gran aflorament de gneis situat entre el roc del Dui i els Descasadors, a la dreta del riu, i les roques de Totlomón, a l'esquerra. Durant milers d'anys, primer el gel i després l'aigua del riu s'han anat obrint camí a través de la dura roca i han format aquestes estretes gorges. El pont de Cremal permet de creuar el riu de Núria i passar a la riba esquerra. El riu davalla amb força, formant salts i gorgs esglaonats, com el salt del gorg de les Olles, situat una mica més avall del pont.

5 Marrades del salt del Sastre. Un camí romeu amb més de mil anys d'història (1.626 m)

L'origen del camí Vell de Núria probablement es remunta més enllà de la cristianització de la vall per sant Gil, la qual, segons la tradició i la llegenda, tingué lloc cap a l'any 700. Un fet significatiu és que, en aquest camí, just a sota del salt del Sastre, l'any 1820 s'hi van trobar unes escodes d'origen romà: uns martells de doble tall que empraven els picapedrers i miners. El fet és que, des de ben antic, aquest camí l'utilitzaven romeus per anar a adorar la mare de Déu, pastors per traslladar-se a les pastures estivals, miners per extreure'n preuats minerals, i traguers i contrabandistes per transportar mercaderies a la Cerdanya.

6 Balma de Sant Pere i salt de la Cua de Cavall.

Salts d'aigua, font de vida (1.734 m)

Al llarg del camí Vell, un seguit de balmes ofereixen aixopluc en cas de pluja o tempesta: la de Sant Pau, la de Sant Rafel i, finalment, la de Sant Pere. Just a sota del camí i d'aquesta balma, el salt de la Cua de Cavall cau amb força i s'obre com un ventall. El riu de Núria és ple de vida. Ocells com la merla d'aigua (*Cinclus cinclus*) entusiasmen els qui la veuen caminar a contracorrent sota l'aigua mentre busca cuques de caps (Trichoptera sp.). Altres animals, com la cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) i el turó comú (*Mustela putorius*), acompanyen la merla d'aigua en les seves anades i vingudes, riu amunt i riu avall.

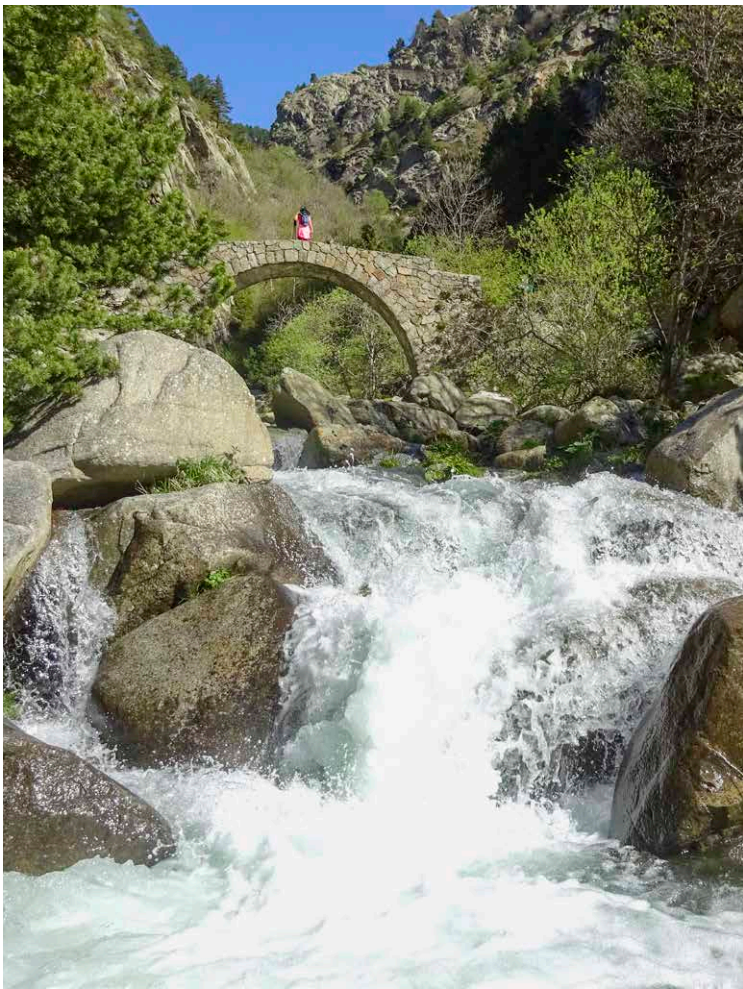
7 Bosc del camí de Núria. La reina dels boscos i matollars subalpins (1.848 m)

Creuar de nou el riu de Núria, a prop del pla de Sallent, i remuntar la vall amunt per la riba dreta a través del bosc, significa endinsar-se en el regne del pi negre i les catifes de neret. Així i tot, la reina indiscutible d'aquests boscos i matollars subalpins és una flor: el marcòlic groc (*Lilium pyrenaicum*), l'emblemàtica flor de Núria. Aquesta planta ufanosa, endèmica dels Pirineus, presenta una tija alta —pot fer més d'1 metre d'alçada— i fulles allargades i erectes. Les flors, que pegen cap per avall, tenen estams d'un roig intens i sis pètals grocs corbats cap enrere que recorden la silueta d'una flor de lis. Malgrat la seva bellesa, les flors desprenen una olor desagradable. És una planta amenaçada que cal protegir.

8 Creu d'en Riba.
Santuari ancestral (1.975 m)

Es té constància que, des de temps antics, aquest indret havia estat un santuari, fins i tot abans de la troballa de la talla de la mare de Déu, l'olla, la campana i la creu, que, segons la llegenda, van descobrir uns pastors i sant Amadeu l'any 1079 a la cova de Sant Gil. Els santuaris cristians solen estar situats en llocs sagrats i tel·lúrics, on prèviament hi havia hagut punts d'adoració precristians. No sabem quina mena de culte o rituals hi feien els pastors que s'hi aplegaven a l'estiu amb els seus ramats. Tot i això, segons explica la tradició, sant Gil vingué des de Grècia fins a aquestes muntanyes per alimentar-los tant l'ànima com el cos: amb farinetes que cuinava a la famosa olla i convocant-los a la pregària i a taula amb la campana.

Pont de Cremal i gorges de Núria.

Font de la Ruïra.

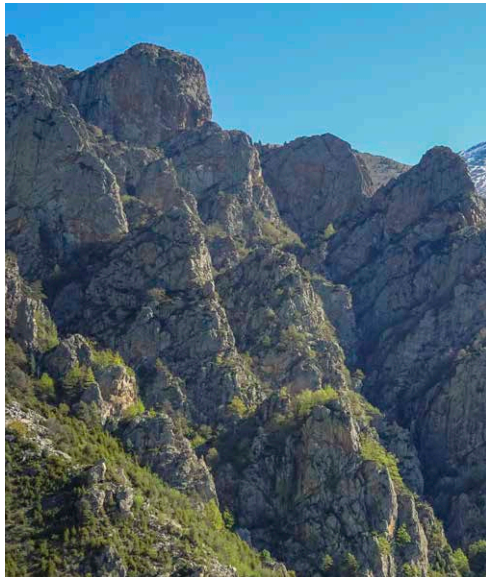
Un camí mil·lenari empedrat.

Cua de Cavall.

El matafocs (*Sempervivum sp.*) neix entre les roques.

Parets de roca inexpugnables.

Vies del tren cremallera.

El cabal del riu de Núria és abundant durant el desgel de la primavera.

La vall de Núria, amb l'estany i el santuari.

Ermita de Sant Gil, a la vall de Núria.

CONSELLS DE SEGURETAT

- Als centres i punts d'informació us orientaran perquè pugueu planificar una visita adequada al parc.
- És recomanable que no accediu al parc en condicions climatològiques adverses. Consulteu la meteorologia al web meteo.cat
- Sempre informeu algú del vostre itinerari i de l'hora de tornada prevista.
- Utilitzeu material i equip adequats per a l'activitat. Porteu un mòbil amb bateria suficient. En cas d'emergència, truqueu al 112.
- Hidrateu-vos sovint i mengeu aliments energètics.
- Recordeu que esteu en un espai de ramaderia extensiva. Les tanques, filats i vaillets són fonamentals perquè els pastors no perdin el seu bestiar. Després de creuar-los, cal tancar-los sempre.
- Cal mantenir una distància prudencial amb el bestiar i la fauna salvatge per evitar interferències no desitjades.

NORMATIVA I BONES PRÀCTIQUES

- Circuleu únicament pels camins, senders i corriols senyalitzats del Parc.
- Per motius de seguretat, està rigorosament prohibit encendre foc.
- Cal portar els gossos lligats. Compte! A les reserves naturals de la Catalunya del Nord (França), frontereres amb el parc, els gossos estan prohibits.
- Us heu d'endur totes les deixalles que genereu, tant orgàniques com inorgàniques, inclòs el paper higiènic.
- No es permet circular amb vehicles motoritzats fora de les carreteres i pistes obertes a la circulació. Respecteu la senyalització i aparqueu als llocs habilitats.
- Està prohibit acampar en tot el parc.
- Està prohibit l'enlairament i aterratge de drons.
- La recol·lecció no és permesa dins del Parc Natural. Hi ha moltes espècies protegides, algunes de les quals estan amenaçades.

Queralbs

Patrocinadors:

Agbar

Quirónsalud

Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser

Generalitat de Catalunya